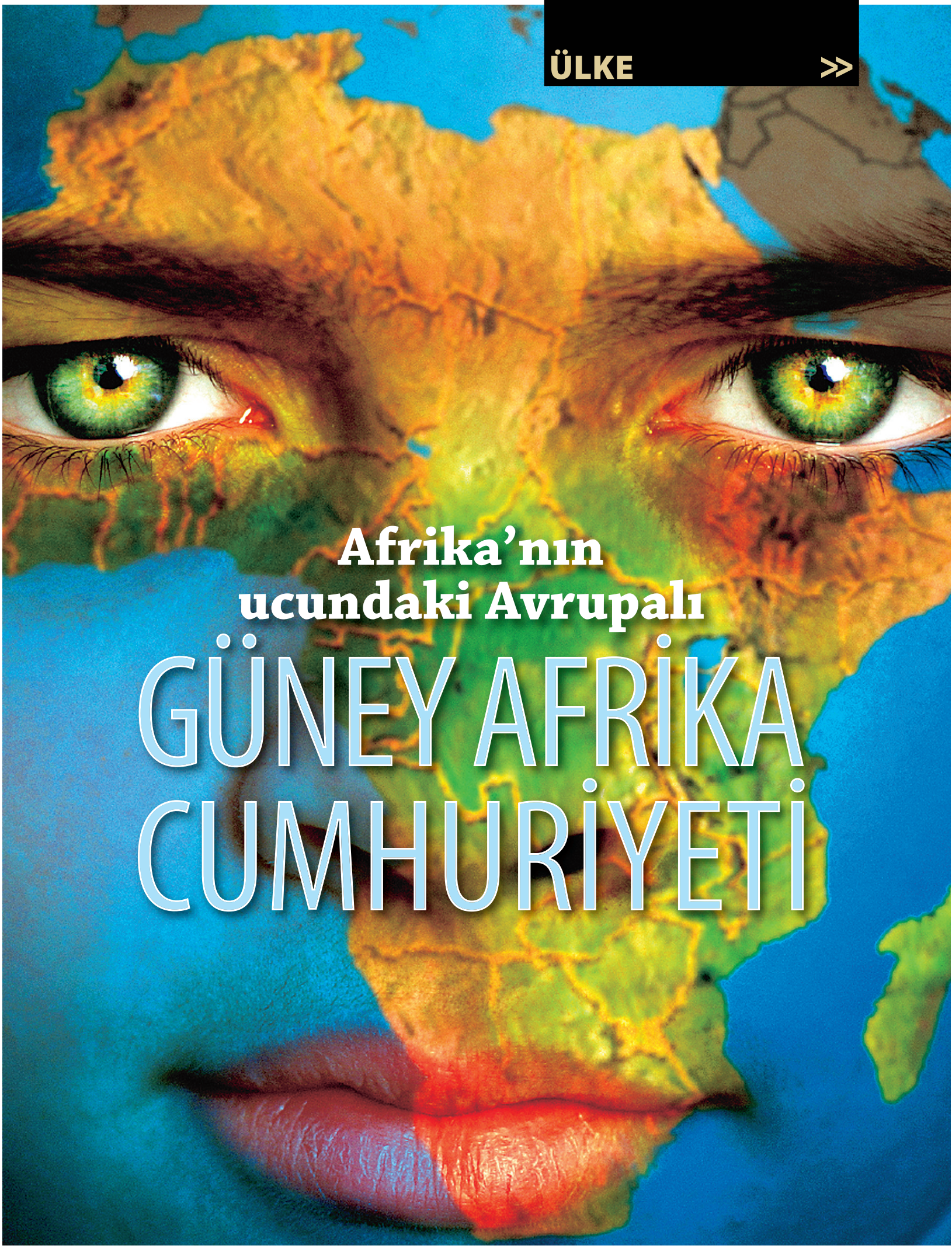
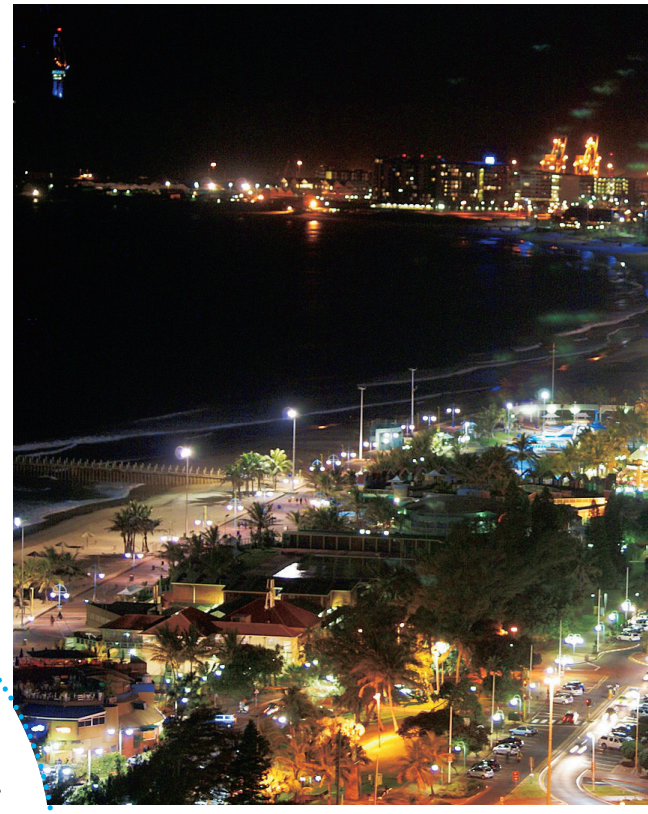

Afrika'nın ucundaki Avrupalı

GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ

Hazırlayan: Gülder DEMİR

Güney Afrika Cumhuriyeti 1994'ten sonra ileriye dönük, **kapsamlı bir ekonomik reform** ve kalkınma programı başlatarak, birçok sektörde önemli ilerleme gerçekleştirdi. Özellikle 2002'de başlayıp 2010'da doruğa çıkması planlanan ve bölgeye de yansıyan gelişme süreci güçlenerek ivme kazanmaya devam ediyor. Ormanları, zengin vahşi yaşamı ve çok kültürlülüğü ile Güney Afrika Cumhuriyeti, **eski kıtanın ucundaki bir davetiye gibi…**

Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC), liberal ekonomisi, sınırsız yerel imkânları ve samimi politikasıyla Türk girişimcileri için gidilmesi, görülmesi, tanıması gereken uçsuz bucaksız bir alan sunuyor. Pazar araştırması yapan Türk girişimcilerin birleştiği ortak nokta, ufku ve hayali geniş olanlar için bu kıtanın sonsuz imkânları bünyesinde barındırdığı yönünde. İşte tam da bu noktada GAC, girişimcilere Afrika Kıtası'nın bir noktasından tutunarak kıtaya yayılma fırsatı sunuyor.

Ayrıca dünya ekonomisinde önemli yeri olan ülkelerin tamamı GAC ve Afrika ülkelerindeki gelişmelere bağlı olarak son yıllarda Afrika'ya bakış açılarını ve yaklaşımlarını değiştirmiş bulunuyor.

GENEL EKONOMİK DURUM

Bugün GAC ve Sahra Altı Afrika ülkelerindeki hareketlilik, Çin'deki 10 yıl önceki hareketliliği çağrıştırıyor ve önümüzdeki 10 yıllık süreçte benzer yönde gelişmeler, özellikle gelişmiş ülkelerin de sağlamakta olduğu destekler ile sürecek havası esiyor. Bu nedenle Türk iş çevresinde de yeni bir Afrika perspektifinin oluşması ve bu bölgeye kısa vadede mercek tutulmasında büyük fayda görülüyor.

Afrika Kıtası'nın güney uç bölgesini kaplayan ve Atlas Okyanusu ile Hint Okyanusu'na uzun kıyısı bulunan üç tarafı denizle çevrili bir yarımada konumundaki GAC ekonomisi dünyadaki en açık ekonomilerden biri olarak tanımlanıyor. GAC toprakları 9 eyalete ayrılmış olup bunlar; Gauteng, Western Cape, Kwazulu Natal, Eastern Cape, Northern Cape, Limpopo, Mpumalanga, Free State and the North West.

GAC ekonomisi gelişmiş bir yapı sergilemesine rağmen nüfusun büyük bir kısmı da yoksulluk içerisinde bulunuyor. Ülkede tüketici profili zengin ve yoksul olarak uç noktalara yığılmış durumda. Bu konu son yıllarda küresel anlamda da ele alınmaya başlanarak, mali politikada, enflasyonun % 3-6 arasında tutulması ve fa-

Temel Ekonomik **Göstergeler**

	2005[a]	2006[a]	2007[a]	2008[b]	2009[c]	2010[c]
GSYİH (milyar dolar)	242,8	258,0	283,7	267,5	283,3	275,4
Reel Büyüme (%)	5,0	5,3	5,1	3,1	-2,2	3,1
İşsizlik (Ort. %)	25,0	23,9	23,3	22,9	24,0	22,5
Tüketici Enflasyonu (Dönem sonu %)	4,0	5,0	10,7	10,9	6,6	5,5
Döviz Kuru (Rand. 1$, yılsonu)	6,33	7,04	6,86	9,30	9,04	9,72
İhracat (fob-milyar dolar)	55,28	64,16	75,92	86,12	67,43	73,60
İthalat (fob-milyar dolar)	56,28	70,03	81,66	90,57	69,81	75,25
Cari İşlemler Dengesi (milyar dolar)	-9,72	-16,12	-20,78	-20,98	-13,38	-11,50
Dış Borç (milyar dolar)	31,1	35,51	43,4	45,8b	42,9	44,9

[a]Gerçekleşen [b]Tahmini [c]Projeksiyon [d]Satın alma gücü paritesiyle
Kaynak: *The Economist Intellingence Unit, South Africa Contry Report, 2009*

izlerin kısmen artırılarak aşırı hızlı büyümenin frenlenmeye çalışılması bekleniyor. Reel GSYİH'nin 2008 yılında 2010 yılı hazırlıkları doğrultusunda özel ve kamu kesiminde hızlanması ve yeni yatırımlarla % 5,2'ye yükselmesi öngörülüyor. Bu hazırlıkların ekonomiye güç kazandıracağı ve tüketici talebinin artmasını sağlayacağı öngörülüyor.

Ülkede Black Economic Empowerment (BEE) adı altında siyahların ülke ekonomisinde güçlendirilmesini ve istihdamının artırılmasını hedefleyen kapsamlı bir program yürütülüyor. Nitekim bu olgular sayesinde küresel krize kadar güçlü ve kararlı bir ekonomik gelişme yaşandı, işsizlik 2003 yılındaki % 37 oranından 2008 yılında, küresel krize rağmen bir önceki yıla göre % 4,71 azalarak, % 24,3'e geriledi.

Birleşmiş Milletler'in bin yıl kalkınma hedefleri (yoksulluğun ve işsizliğin azaltılması, sağlık koşullarının iyileştirilmesi ve Afrika ülkelerinin dünya ticareti ile daha fazla bütünleşmesi) paralelinde uluslararası görüşmeler sonucunda; özellikle 2002 yılında Mbeki dönemindeki gayretler sonuç getirdi ve G8'ler başta olmak üzere küresel destek sağlandı. Örneğin 2010 yılında dünyanın en büyük küresel organizasyonlarından birisi olan Dünya Kupası'nın bu ülke tarafından organize edilmesinin kararlaştırılması ve FIFA'nın tarihindeki en büyük mali desteğin yanı sıra sınırsız teknik desteği de temin etmiş olması bunun çarpıcı bir göstergesi.

YER ALTI KAYNAKLARI VE MADENCİLİK

GAC'nin altın üretiminin % 90'dan fazlası Johannesburg merkezli Witwatersrand havzasından temin ediliyor. Bu bölgenin kuzeyinde Bushveld Igneous Complex bölgesinin Rustenburg havzası ülkenin platin madenciliğinin merkezi konumunda. GAC, dünyada platin grubu metaller, altın, krom, ferrokrom, nikel, bakır, manganez, vanadyum ve vermiculite üretiminde lider konumda. Ayrıca aluminosilikatlar, titanyum, zirkonyum, antimon ve fluorspar üretiminde GAC dünya liderlerinden biri olmasının yanı sıra dünya kömür piyasasında da önemli varlık gösteriyor. Benzer şekilde kesilmemiş elmas mücevheri üretiminde de yine dünyanın en büyük üreticileri arasında yer alıyor.

GAC altın maden işletmeleri derin katman madencilik teknolojisi konusunda dünya lideri olmakla birlikte bu yöntem giderek ekonomik olmaktan uzaklaşıyor. Uluslararası fiyatların son

20 yılda düşmesi ve rezervlerin azalmaya başlaması GAC'nde belirli maden ocaklarının kapanmasına yol açmış ve 2007 yılında altın üretimi tarihinin en düşük seviyesi olan 252,6 tona gerilemiştir. Son yıllardaki altın fiyatı artışları ise sektörün toparlanmasını ve maden ocaklarının tekrar açılmasını sağlasa da, altının 1980-2005 arasında GAC'nin görünür ihracatındaki payının % 51'den % 9,1'e, istihdamda da 476 binden 175 bine gerilemiş olması dikkat çekiyor. Diğer taraftan platinin ihracattaki payı % 5'den % 13,5'e ve istihdam sayısı da 77 binden 151 bine yükseldiği görülüyor.

GAC'nin **GSYİH Sektörel Dağılımı,** 2008

Sektörler	GSYİH %
Tarım	3,2
Sanayi	31,3
Hizmetler	65,5

Kaynak: *The Economist Intellingence Unit, South Africa Contry Report, 2009*

DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ

Maden bakımından dünyanın en zengin doğal kaynakları sahip GAC'nin yer altı zenginlikleri platin, altın, bakır, elmas, kömür, vanadyum, uranyum, manganez, krom, demir cevheri, asbest, antimon, kalay, tungsten, mika ve nikel sayılabilir. Bunların haricinde 35 değişik maden de bulunuyor, turizm sezonlarında platin ve altının yanı sıra yarı değerli taşlar ametist ve tanzanitten yapılmış takı eşyaları da dünya çapında büyük ilgi görüyor.

Doğal maden zenginliklerinin yanı sıra bitki örtüsü zenginliği ile dünyada üçüncü sırada yer almakta olan GAC'nde su kaynakları için durum tam tersine olup su yetersizliği en büyük kıtlıklardan biri oluyor. İçme ve sulama amaçlı su ihtiyacı küçük göl ve ırmaklar ile göletlerden karşılanmakta olup, bu durum ülkede alternatif enerji olarak termal güç santrallerini (hidrokarbon veya kömür yakıtlı) vazgeçilmez kılıyor. GAC dünyada en düşük maliyetle elektrik üreten ülkeler arasında yer alıyor ve 2008 yılında üretilen elektrik, talebin üzerinde gerçekleşmiş durumdadır.

Ülkenin enerji devi ESKOM önümüzdeki 4 yıl içinde 343 milyon rand tutarında yatırım planını bitirmeyi ve 2013 yılında yeni nesil nükleer santraller yapmayı planlıyor. Ülkede hâlihazırda Western Cape'de Koeberg'de bin 800 megavat gücünde bir adet nükleer santral ve 17 milyar rand değerinde yüksek ısılı helyum gaz soğutmalı nükleer reaktör için de bir proje bulunuyor. ESKOM nükleer enerjide iki yıl içinde toplam 50 bin megavat gücünde iki adet yeni nükleer santral yapmayı planlıyor. GAC'nde halen enerji sektöründe büyük fırsatlar ve gerçekleştirilmesi hedeflenen kapsamlı projeler mevcut.

Kömür, 2007 yılı sonu verilerine göre 247 milyon ton olarak dünyanın en büyük sekizinci rezervi ve GAC'nin da başlıca enerji üretim kaynağı konumunda. Ülkede 2000 yılındaki 224 milyon tonluk kömür üretimi 2007 yılında 248 milyon tona yükseldi. GAC, toplam dünya üretiminin % 5,2'sine karşılık gelen bu miktar ile dünyadaki en büyük 5. üretici ülke. Dünya net kömür ihracatında ise Avustralya'nın hemen ardından 2. sırada yer alıyor.

MALİ SEKTÖR, BANKACILIK

GAC'nde mali hizmetler sektörü, yükselen pazarlar içinde en büyük ve en liberal olanlar arasında yer alıyor. Gelişmiş bankacılık, bono ve sigorta piyasası GSYİH içinde % 20'lik payı ve 220 bin kişilik istihdamı ile ülke ekonomisinde önemli yer teşkil ediyor. Fitch Ratings, Standard and Poor's, Moody's Investor Services gibi başlıca uluslararası rating kuruluşları da mali sek-

törün kararlı ve güçlü yapısı doğrultusunda GAC'nin yatırım çekicilik derecesi notlarını yükseltti. Tasarrufların GSYİH içindeki payının % 16'lık seviyeye ulaştığı görülüyor.

GAC'de ticari bankalar Güney Afrika Rezerv Bankası'nın (SARB) denetiminde faaliyet gösteriyor ve Mali Hizmetler Kurulu altında yer alıyor. Ülkedeki bankacılık piyasası; Standard Bank of South Africa (Stanbic), Nedbank, Amalgamated Banks of South Africa (ABSA), FirstRand Bank ve Investec Bank olmak üzere 5 büyük bankanın hâkimiyetinde ve bunların piyasa payı % 86'yı buluyor.

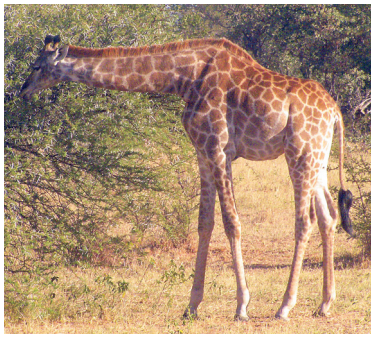
TURİZM ve İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ

Ülkenin güçlü bir turizm potansiyeli olduğu ve turizm için gerekli özelliklere sahip olduğu görülüyor. Bunlar arasında iyi bir iklim yapısı, kumlu sahiller, dağlar, oyun parkları, vahşi doğa rezervleri, spor tesis ve olanakları ve yaygın bir şekilde kullanılmakta olan İngilizce dili başlıca özellikleri olarak sayılabilir. Ayrıca GAC'nin coğrafi konumu da bölgesel turizm için ulaşımda ana bağlantı noktalarından birisini teşkil ediyor. Turizm GAC'nin ekonomisinde en hızlı büyüyen sektörlerden birisi durumda olup yönetim tarafından İvmelendirilmiş ve Paylaşımlı Büyüme Girişimi (Accelerated and Shared Growt InitiativeAsgiSA) programında anahtar sektörlerden birisi olarak ele alınıyor. Bu program sektörün emek yoğun olması nedeniyle GSYİH'nın büyümesine katkısının yıllık % 6 oranına yükseltilmesi amacını taşıyor. Sektörün istihdamı 1,2 milyon kişi civarında olup, GSYİH içindeki payı % 8 olarak tahmin ediliyor ve 2014 yılı itibariyle bu oranın % 14'e yükselmesi bekleniyor.

Dünyadaki küresel terör endişelerinin aksine turizm açısından GAC'nın riskli ülke grubu içinde görülmemesi, geçtiğimiz yıllarda ülkenin para birimi randın güçlü olması bile gelen turist sayısında düşüşe neden olmadığını gösteriyor.

GAC'nde iletişim ve teknoloji piyasaları Afrika ülkeleri içinde oldukça gelişmiş düzeye sahip. Sektörde Telkom baskın konumda olup 2003'teki özelleştirmeden sonra sabit hat piyasasındaki tekel pozisyonunu sürdürüyor. Vodacom, MTN ve CellC gibi operatörlerin piyasadaki faaliyetleri ile de sektör son yıllarda % 50 oranında yıllık büyüme göstermiştir. GAC'nde sabit hat sahipliği oranı nüfusun % 8'4'ü seviyesinde bulunuyor.

GAC ile Dış Ticaret (milyon ABD $)

Yıllar	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
2000	71,05	171,81	-40,50	127,62
2001	77,87	345,03	-267,16	422,90
2002	85,45	206,95	-121,50	292,41
2003	121,53	335,71	-214,19	457,24
2004	190,11	1006,68	-816,57	1196,80
2005	315,74	1259,98	-944,24	1575,72
2006	598,49	1791,59	-1193,10	2390,08
2007	571,21	1960,89	-1389,68	2532,10
2008	1238,63	1502,49	-263,86	2741,12

(*) Veriler Ocak-Mayıs dönemi **Kaynak:** *DTM*

TÜRKİYE- GAC TİCARETİ GENEL DURUM

1966 yılından beri devam Türkiye ile GAC arasında süren ticari ilişkiler son yıllarda sürekli artış gösteriyor. Ancak var olan mevcut potansiyelin tümünün kullanıldığı söylenemez. Her iki ülkenin de büyüyen ekonomisinin birçok alanda birbirini tamamlıyor olması karşılıklı ticaretin çok daha fazla olabileceğine işaret ediyor. Türk firmalarının gerek yatırım gerekse ihracat yoluyla GAC pazarına giriş yapması mümkün görülüyor.

İki ülke arasındaki dış ticaret hacmi 2004 yılında ilk kez 1 milyar doları aştığı ve 2006 yılında da 2,4 milyara ulaştığı, 2007 yılında ise 2,53 milyar dolar olarak gerçekleşen dış ticaret hacminin 2008 yılında 2,74 milyar dolara yükseldiği görülüyor. Dış ticaret hacmi 2009 yılı sonunda yaklaşık 0,8 milyar dolar daralama ile 1,97 milyar dolar olarak gerçekleşti, ticaret hacmindeki azalma iki ülke arasında eşit tutarda oldu. İhracat olanakları açısından pozitif sektörler inşaat, tekstil ve hazır giyim, otomotiv, beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri, makineler, cam ve camdan eşyalar sayılabilir. Ayrıca Türk şirketlerinin GAC yerel yönetimlerinin uyguladığı toplu konut projelerinde de görev alabileceği öngörülüyor.

Her iki ülke arasındaki mevsim farklılığı ve mesafenin uzaklığı Türkiye'nin ihracatta fazla güçlük yaşamamasına neden oluşturduğu gibi, mevsim farklılığı iyi kullanılırsa birbirini bütünleyen pazarlar açısından avantaj bile olacağı (örneğin tekstil ve giyim ile mevsimsel doğal/organik tarım ürünleri vb.) öngörülüyor.

Kaynak: *T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi*

GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ
ANKARA BÜYÜKELÇİSİ
TEBEGO SEOKOLO

>> Güney Afrika Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Tebego Seokolo, Güney Afrika ve Türkiye arasındaki ticari ilişkilerin güçlendirilmesinde TOBB'un stratejik bir rol oynadığını söyledi.

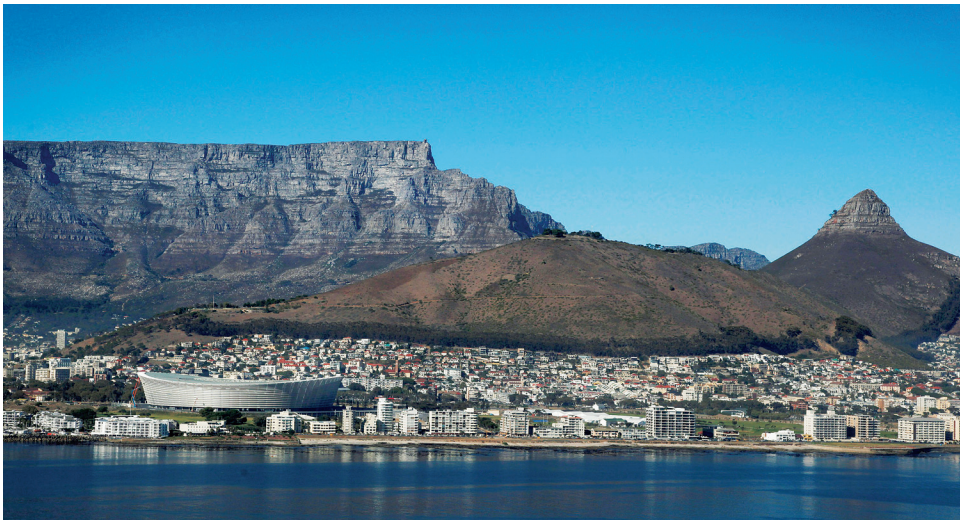
"Güney Afrika Türkiye için Afrika Kıtası'na GİRİŞ KAPISIDIR"

Röportaj: Nart BOZKURT

Güney Afrika'nın, küresel olarak en sofistike ülkelerden biri olduğuna ve gelecek vadeden yükselen pazarlar arasında bulunduğuna dikkat çeken Güney Afrika Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Tebego Seokolo, Güney Afrika'nın **Türk ürünleri için Afrika Kıtası'na giriş kapısı** olduğunu belirtti. Büyükelçi Seokolo, Türk firmalarının Güney Afrikalı şirketlerle iş ortaklıkları için cesaretlendirilmesi gerektiğini söyledi.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türkiye-Güney Afrika İş Konseyi'nin kurulmasının iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin gelişiminde büyük rol oynadığını belirten Güney Afrika Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Tebego Seokolo, turizmin Güney Afrika ekonomisinin "altın yıldızı" olarak nitelendirildiğini belirterek, "Turizm sektöründe Güney Afrika ve Türkiye arasında inanılmaz bir potansiyel bulunmaktadır" dedi. Ekonomik Forum Dergisi'nin sorularını yanıtlayan Büyükelçi Seokolo, Güney Afrika'nın özellikle altyapı ve enerji konularında, yatırımcılara birçok yatırım imkanı sunduğunu belirtti.

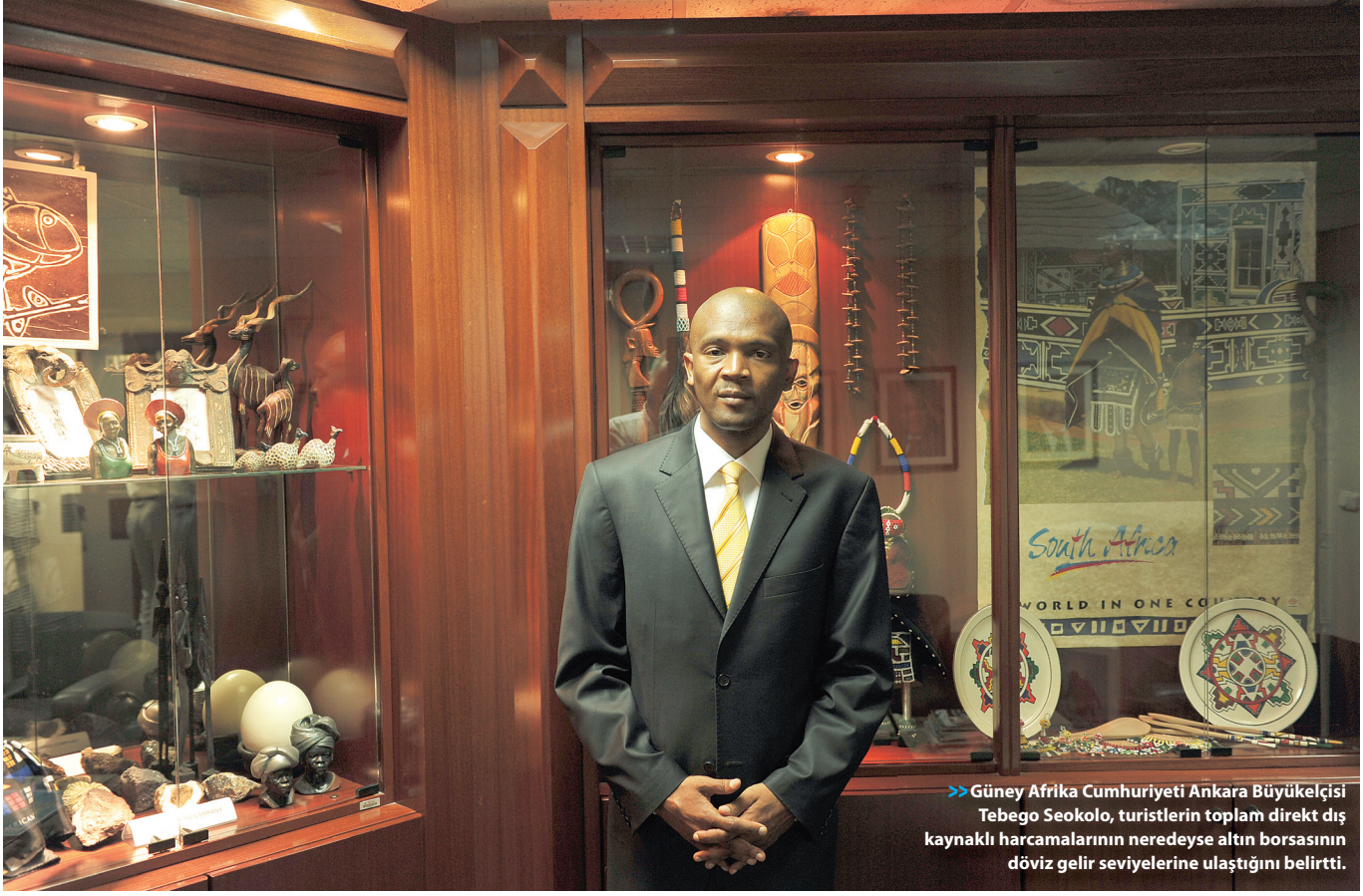

Güney Afrika, Türkiye'ye hakkında yeterli bilgiye sahip mi?

Öncelikle belirtmeliyim ki, her iki ülkenin de karşılıklı bilgilerini artırmak için yapılması gereken çok şey var. Güney Afrika'nın ev sahipliğini yaptığı 2010 Dünya Kupası ve Güney Afrika Devlet Başkan Yardımcısı Motlanthe Kgalema'nın Mayıs ayında Türkiye'ye gerçekleştirdiği resmi ziyaret kuşkusuz Güney Afrika'nın Türkiye'de daha iyi anlaşılmasına katkıda bulundu. İki ülke arasında gerçekleşen üst düzey ziyaretlerin çoğalması hâlihazırda var olan ikili ilişkilerin güçlenmesine olanak sağlayacaktır. Ayrıca, iki ülke arasındaki ekonomiye dayalı ziyaretlerin çoğalmasıyla birlikte her iki ülkenin farklı kültür ve yapılarının daha iyi anlaşılacağı inancındayım. Türk Hava Yolları'nın (THY) İstanbul-Johannesburg-Cape Town direkt uçuşları giderek çoğalıyor. Hem Türklerin hem de Güney Afrikalıların bu seferlerin sunduğu avantajları en uygun şekilde değerlendirerek her iki ülkenin karşılıklı sunduğu olanakları deneyimleme fırsatını yakalayacaklarını düşünüyorum.

Türkiye ve Güney Afrika arasındaki ticari ve ekonomik ilişkileri değerlendirebilir misiniz?

İki ülke arasındaki toplam ticaret hacminin hâlâ çok aşağı seviyelerde olduğuna inanmaktayız ve bu ilişkilerin geliştirilmesi, büyütülmesi için daha birçok olanak olduğunu düşünüyoruz. Öte yandan Türkiye, Güney Afrika'nın Doğu ve Orta Avrupa'daki en büyük ticaret ortağı. 2008 yılında Türkiye ve Güney Afrika arasındaki ikili ticaret hacmi 2 milyar 8 milyon dolar idi. Bu rakamın 1 milyar 550 milyon dolarlık kısmını Türkiye'ye ihracat, 1 milyar 250 milyon dolarlık kısmını ise ithalat oluşturuyor. Bilinen sebeplerden dolayı, 2009 yılında iki ülke arasındaki toplam ticaret hacmi 1 milyar 9 milyon dolara geriledi. Güney Afrika'dan Türkiye'ye ihraç edilen malların başında altın, taş kömürü, katalitik dönüştürücüler, motorlu araçlar ve krom cevheri bulunuyor. Güney Afrika'nın Türkiye'den ithal ettiği mallar arasında yakıt, motorlu araçlar, hijyenik malzemeler ve motorlu araçlar için dış lastik yer

>> Güney Afrika Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Tebego Seokolo, turistlerin toplam direkt dış kaynaklı harcamalarının neredeyse altın borsasının döviz gelir seviyelerine ulaştığını belirtti.

alıyor. İki ülke ekonomisine yararlı olabilecek daha birçok olanak mevcut.

Güney Afrika ekonomik gelişimi hangi sektörlere dayanmaktadır?

Güney Afrika, altın, platin, krom, manganez ve vanadyum üretiminde dünyada ilk sıralarda yer almakta. Ayrıca, ülkede gelişim ve yatırım potansiyeli, tarım işleme sanayi, otomotiv ve ulaştırma sanayi, kimyasallar, farmakoloji ve biyoteknoloji, iletişim teknolojisi, elektronik ve turizm alanlarında görülüyor. Ayrıca, Güney Afrika hem rezerv hem de dünya üretimi açısından işlenmemiş maden ve kömür üretiminde ön sıralarda yer alıyor. Güney Afrika'nın elmas sanayisi dünyada beşinci sırada yer alırken, dünyadaki en büyük altın, platin grubu madenler ve manganez cevheri rezervlerine sahip olup, aynı zamanda keşfedilecek dünya standardında yatırım alanlarına sahip. En verimli mineral rezervleri içerisinde değerli metal ve mineraller, enerji mineralleri, demir ihtiva etmeyen metal ve mineraller, demir ihtiva eden mineral ve sanayi madenciliği bulunuyor. Güney Afrika teknik ve üretim uzmanlığında detaylı araştırma ve geliştirme uygulamalarında en üst düzeyde yer almakta. İşlenmek üzere var olan zengin olanaklar demir-çelik, paslanmaz çelik, alüminyum platin grup metalleri ve altın için katma değer oluşturuyor. Kuyumculukta geniş hammadde yelpazesi mevcut. Bunların içerisinde altın, platin, elmas, kaplan gözü ve diğer çeşitli yarı değerli taşlar bulunuyor.

> "Güney Afrika, küresel olarak en sofistike ülkelerden biri olup, **gelecek vadeden yükselen pazarlar arasında** bulunmaktadır."
>
> **TEBEGO SEOKOLO**
> Güney Afrika Cumhuriyeti
> Ankara Büyükelçisi

Güney Afrika'da iş yapacak Türk iş adamlarına neler önerirsiniz?

Güney Afrika, güçlü makroekonomi ilkelerine dayanan ve ekonomik istikrarla harmanlanmış siyasi bir istikrar sunuyor. Güney Afrika küresel olarak en sofistike ülkelerden biri olup, gelecek vadeden yükselen pazarlar arasında bulunuyor. Geniş ticari yelpazeye sahip ülke, birinci dünya ülkeleri seviyesinde oldukça gelişmiş ekonomik altyapısı, büyük çapta yükselen pazar ekonomisi ve güçlü girişimcileri ile dinamik bir yatırım ortamı sunmaktadır. Güney Afrika, özellikle yol, telekomünikasyon, limanlar, bankacılık sistemleri, sigorta ve transfer konularında, diğer gelişmekte olan ülkelere kıyasla en iyi altyapı ve hizmet sanayisine sahip olup, Afrika'daki en geniş ve en donanımlı şebeke portalını elinde bulunduruyor. Avrupa, Asya, Amerika kıtaları ve Afrika'nın doğu ve batı sahilleri de dâhil olmak üzere, geri dönüşümlü olarak ticaret trafiğinin merkezi görevini yapıyor. Güney Afrika, demiryolları hizmeti, en geniş ağa sahip hava yolu ve gelişmiş yol alt yapısı ile Afrika kıtasına giriş kapısı olarak değerlendiriliyor.

Güney Afrika, özellikle altyapı ve enerji konularında, potansiyel yatırımcılara birçok yatırım imkânı sunuyor. Güney Afrika, doğal kaynak ve hammadde hususunda zengin bir ülkedir ve yabancı yatırımcıların işletme faaliyetleri için birkaç organize sanayi bölgeleri tahsis etmektedir. İş gücü ve temel beceri mevcut olup, aynı zamanda diğer gelişmekte olan ülkelere nazaran daha düşük iş gücü birim fiyatı sunmaktadır. Diğer rekabete açık olan sektör ve sanayi dalları, tarımsal işleme, otomotiv, kimyasallar, işletmelerin işleyişinde dış kaynak kullanımı, maden ve turizm, maden ve metal bazlı sanayidir.

İş sahasını Güney Afrika'ya konuşlandıran yabancı yatırımcının firması sadece 14 ülkenin güçlü Güney Afrika Bölgesi Kalkınma Topluluğu'na giriş imkânı yanı sıra Afrika'nın gelişmekte olan Sahra Altı Afrika ülkelerine de giriş imkânı bulacaktır. Güney Afrika, Afrika Kıtası'nın en gelişmiş ekonomisine ve kıtanın GSMH'sinin % 25'ine sahiptir. Gaz ve petrol alanında-

ki yatırımları bir kenara ayırırsak, Güney Afrika kıtanın en büyük yatırımcısıdır.

İki ülke arasındaki ekonomik ve ticari ilişkileri güçlendirmek anlamında ne gibi önerilerde bulunursunuz?

Güney Afrika ve Türkiye arasındaki ticaret hacmi, her iki ülkenin geniş ekonomi ve limitsiz ticari olanakları sayesinde gelişecektir. Gelişen ekonomilerimizin rekabetçi doğasına rağmen, her iki ülke için de işbirlikleri yapılacak birçok uygun pazar ve bakir sektörler bulunmaktadır. Öte yandan, Güney Afrika birçok Türk ürün ve hizmeti için Afrika Kıtası'na bir giriş kapısıdır. Aynı zamanda Türkiye de Güney Afrika için kendi hâlihazırdaki bölgelerine giriş kapısı görevini sağlamaktadır.

DEİK Türkiye- Güney Afrika İş Konseyi'nin kurulması, iki ülke arasındaki büyüyen ve gelişen ticari ilişkilerde önemli rol oynamaktadır. Aynı zamanda Güney Afrika'ya giden ve Güney Afrika'dan gelen ticaret ve yatırım için uygun pazar araştırması yapacak iş heyetleri ziyaretlerini çoğalmasını görmek isteriz. Buna ek olarak, çift taraflı üst düzey yatırımlara da ihtiyaç duymaktayız.

Her iki ülke arasında turizm sektöründeki potansiyeli geliştirmek için ne yapmak gerekir?

Turizm, Güney Afrika'da diğer öncelik tanınan sektörlere göre daha iyi bir gelişim göstermektedir. Bu nedenle turizm Güney Afrika ekonomisinin "altın yıldızı" olarak nitelendirilmektedir. Ayrıca, turistlerin toplam direk dış kaynaklı harcamaları neredeyse altın borsasının döviz gelir seviyelerine ulaşmıştır.

Turizm sektöründe Güney Afrika ve Türkiye arasında inanılmaz bir potansiyeli bulunmaktadır. Eylül 2007 tarihinden beri iki ülke arasında Türk Hava Yolları (THY) ile başlayan direk uçuşlar sayesinde çift taraflı ziyaretçi sayısında müthiş bir artış görülmüştür. Her iki ülke de turizm fuarlarına katılımı artırmak için teşvikte bulunulmalı, aynı zamanda her iki ülke arasında turizm sanayi oryantasyon ziyaretleri yapılmasını teşvik edilmelidir. Bu bağlamda, TÜRSAB'ın önderliğinde bu yıl içerisinde tur operatörleri ve seyahat acentelerinden oluşan bir ekibin Güney Afrika'yı ziyaret edeceğini memnuniyetle ifade etmek isterim. Bu gerçekleştirilecek ziyaret ve aynı zamanda Güney Afrika'nın Dünya Kupası'na yaptığı başarılı ev sahipliğinin Türkiye'den Güney Afrika'ya giden turist sayısını çoğaltacağına da eminim. Güney Afrika'daki Dünya Kupası'nı izlemeye giden Türk turist sayısı oldukça tatmin edici oldu. Turist olarak gideceklere, Güney Afrika'daki deneyimlerinden, Güney Afrika'nın gelişmiş turizm altyapısına ve daha önemlisi Afrikalı insanların sıcaklığına tanıklık edeceklerinden de ayrıca emin olduğumu söyleyebilirim. Turizm altyapı sektöründe işbirliği potansiyeli oldukça fazladır ve bu bağlamda Türk firmalarının Güney Afrikalı şirketlerle ortak yatırımlar ve iş ortaklıkları için cesaretlendirilmesi gerekmektedir.

İki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesinde TOBB'un katkısı ne olabilir?

Güney Afrika ve Türkiye arasındaki ticari ilişkilerin güçlendirilmesinde TOBB'un stratejik bir rol oynadığına inanıyoruz. TOBB, Türkiye'de özel sektörü temsil eden en üst kuruluştur ve kendi üyelerinin Güney Afrika ile olan iletişimini artırmasını destekleyecek yetkiye sahiptir. Ortaklıkla bulunmak ve çeşitli iş olanaklarını belirleyebilmek hususunda iş adamlarının direkt temasları çok önemlidir. Bu konuyu TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ile görüştük ve kendisi bu yıl içerisinde Güney Afrika'ya yapılacak üst düzey bir iş adamları heyeti ziyaretine önderlik etmeyi kabul etti. Şüphesiz, TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu'nun Güney Afrika Devlet Başkan Yardımcısı Motlanthe Kgalema'nin oldukça başarılı geçen resmi ziyaretinin akabinde gerçekleştirilecek olan bu ziyareti Güney Afrika ve Türkiye arasındaki ticari ve finansal ilişkileri sağlamlaştıracaktır.

DEİK TÜRK-AFRİKA İŞ KONSEYLERİ BAŞKANI **TAMER TAŞKIN**

“GAC, Türkiye için İHRACAT ŞANSI YÜKSEK olan bir pazar”

DEİK Türk-Afrika İş Konseyleri Başkanı Tamer Taşkın, GAC’nin büyüyen ekonomik **yapısıyla Türk yatırımcıları için fırsatlarla dolu** olduğunu, genel üretim alanında her zaman yatırım yapılabileceğini belirtti. GAC’nin önümüzdeki 10 yıl içerisinde çok farklı bir yere geleceğine işaret eden Taşkın, bugünden yerlerini ufak da olsa alan Türk iş adamlarının büyüme ivmesinden faydalanabileceğini söyledi.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türk-Afrika İş Konseyleri Başkanı ve Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC) İzmir Fahri Konsolosu Tamer Taşkın, her türlü sistemiyle bir Avrupa ülkesi olduğunu ifade ettiği GAC'nde yatırım için giden Türk şirketinin zorlanacağı hiçbir konunun olmadığını söyledi. GAC'nin ekonomik bağlamda Türkiye için önemli olduğuna vurgu yapan Taşkın, "Kıtanın lider ülkesi konumunda olan Güney Afrika Cumhuriyeti sanayi üretiminde kıtanın yüzde 40'ını oluşturmaktadır. Önemli bir gelire ve ticaret oranına sahip, yer altı zenginliğiyle ilgi çeken bir ülke 60 maden türünü bünyesinde barındırıyor. Bu zenginliğin Türkiye'nin işletme tecrübesiyle birleşmesini istiyoruz" diyerek sorularımızı şöyle yanıtladı:

Güney Afrika Cumhuriyeti ile Türkiye arasındaki ticari ilişkilerin gelişim seyrini kısaca aktarabilir misiniz?

Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC) ile Türkiye birbirine çok benzeyen karakterde iki ülke. İkisi de tarım açısından güçlü ve zengin. GAC aynı zamanda madencilik ve yer altı zenginlikleriyle güçlü bir ülke, onların ihracatıyla büyüyor. Yer altı zenginlikleri ve madenciliği destekleyen metalürji, döküm, araba gibi sektörleri var. Ayrıca güçlü bir sektör olarak karşımıza tekstil sektörü çıkıyor. Bütün bunlar GAC'nin Afrika kıtasının en zengin ülkesi olmasını sağlıyor.

Türkiye ise GAC'a karşı daha katma değerli mallar üreten ve üretimini çeşitlendirmiş bir ülke. Tabii tekstili yıllardır birinci ihracat kalemi olduğu için GAC ile ilişkimiz çok güçlü değildi. Çünkü bizde ne varsa, orda da hemen hemen aynı şey vardı. Türkiye olarak biz oradan yer altı zenginlikleri kömür, demir cevheri gibi belli madenleri ithal ediyorduk. Son yıllarda altın öne çıktı, altın ithalat rakamlarımız çok büyüdü. Türkiye'den gidişte ise henüz öne çıkan bir malımız yok. Şu anda gerek Türkiye'deki bugünkü hükümetimiz, gerekse Güney Afrika'daki bugünkü hükümet Türkiye ile olan ilişkilerin gelişmesine çok pozitif bakıyor ve ticari ilişkilerin maksimum desteklendiği bir periyodu yaşıyoruz. GAC'nde şu an Türkiye'yi ve Türkleri tanıyan bir başkan var. 2010 yılının ikinci yarısı ve 2011 yılında bu ilişkilerimizin daha pozitif olarak gelişeceğini tahmin ediyorum.

Türkiye ile GAC arasında toplam ticaret hacmi 3 milyar dolara kadar yükseldi ve Türkiye'den her türlü mal ihraç edebiliyoruz. İhracatın 2 milyar doları GAC'nden Türkiye'ye, 1 milyar 200 milyon doları da Türkiye'den GAC'ne olmakta.

Türkiye ile GAC arasında yapılan ticari ilişkilerde iş adamlarımızın karşına çıkan sorunlar var mı?

GAC'ne ihracatımızı engelleyen en mühim şey iki ülke arasında ticaret anlaşmasının gerçekleşmemesinden dolayı gümrük duvarlarının yüksek olması. Avrupa'dan giden mallar gümrüksüz veya düşük gümrüklerle girerken ne yazık ki AB ile yapılan anlaşma Türkiye'yi kapsamadığından bizim karşımıza Güney Afrika Cumhuriyeti'nin gümrük duvarları çıkıyor. Bu durum da Türk iş adamları için büyük bir dezavantajlı oluşturuyor. Ayrıca Güney Afrika Cumhuriyeti'nin deniz yolunun Çin'in ve Hindistan'ın üzerinde olması, Çin ve Hint mallarının kolaylıkla bu coğrafyaya gelmesi de Türk iş adamları için bir dezavantaj. Konteynerlerimiz giderken ya da gelirken belli iskelelerde, limanlarda indi-bindi yapmak durumunda kalıyor ve oralarda beklemekten dolayı da 30-40 gün arasında bir nakliye süresi kaybı doğuyor. Dolayısıyla bu durum bazen lojistik ücretlerin bile önüne geçiyor, biliyorsunuz küresel ticarette zaman çok önemli. GAC ile iş hacimlerimizin belli bir noktaya çıkmaması direk deniz yolu seferlerinin başlamamasına neden oluyor. GAC Devlet Başkan Yardımcısı Kgalema Motlanthe'nin mayıs ayında Türkiye'ye yaptığı resmi ziyareti kapsamında DEİK de yapılan toplantıda da görüşülen konu Güney Afrikalı firmaların Türkiye'nin İzmir, İstanbul gibi belli limanlarını üs yapması ve dağıtımların buradan

yapılması oldu. Çünkü karayolu ile komşu ülkelere 1,5-3 günde mallarımız gidiyor. Akdeniz ve Karadeniz'deki limanlara 2-3 günde mallarımız gidiyor. Balkanlara aynı şekilde. Bugün Türkiye'den batısından Avrupa'ya ihracat bile 4 gün sürüyor. GAC'nin limanlarından yani Atlas Okyanusu tarafında Cape Town'dan, Hint Okyanusu tarafında Durban'dan demir yollarıyla, kara yollarıyla üzerlerindeki bütün ülkelere ticaret yapılması ve o ülkelerinde Güney Afrikalı tüccarlarla iş yapması iş adamlarımıza büyük bir avantaj getiriyor. Güney Afrikalılarla iş birliğimizi ne kadar artırırsak otomatikman Ekvator'un altındaki bütün ülkelerle iş yapabilir duruma da geliyoruz. Güney Afrikalılar da Türkiye'den Balkanlara, Türk Cumhuriyetleri'ne, Ortadoğu'ya, Rusya'ya, Ukrayna'ya çok rahatlıkla girebilirler.

> "GAC'nde üretilen malların Amerika'ya ihracatında **hammaddesi Afrika kökenli** olmak kaydıyla limitsiz, kotasız bir avantaj var."
>
> **TAMER TAŞKIN**
> DEİK Türk-Afrika İş Konseyleri Başkanı

Hangi sektörlerde iş adamalarımız yatırım yaparlarsa başarılı olurlar?

Türkiye'nin en güçlü olduğu sektörlerden biri de müteahhitlik sektörü. Müteahhitlik sektöründe biz bugüne kadar hep Türk Cumhuriyetleri, Rusya, Ukrayna ve Ortadoğu ve genellikle de Kuzey Afrika ülkelerini hedef ülkeler olarak gördük. Şimdi yeni yeni Türk müteahhitlerimiz Afrika'nın derinliklerine, doğusundan ve batısından aşağı ülkelere iniyor. Bugün 65 milyar dolar ithalat yapan bir GAC'ne bizim ihracatımız 1 milyar dolarsa ve o 65 milyar doları nereden alıyorlar diye analiz ettiğimizde genellikle Avrupa ülkeleri karşımıza çıkıyorsa ve de ithal ettikleri bitmiş mallarsa Türkiye Avrupa ile her zaman rekabet edebildiği için, GAC'a iş adamlarımız çok rahatlıkla girebilir, satışlarını artırabilir.

Müthiş bir birbirimizi tanımama söz konusu. Bugün Güney Afrika'nın içinde en az 6-7 tane 2 milyar doların üzerinde ciro yapan Güney Afrikalı hipermarket zinciri var. Buralara gittiğimiz zaman çok az Türk malı görüyoruz. Ama İspanyol, İtalyan zeytinyağını, Avrupa mallarını bütün o çarşılarda görüyoruz. Türkiye, Avrupa'nın GAC'ne sattığı bütün kalemlerde yer alabilir. Bu birincisi. İkincisi, Güney Afrika'nın ihraç yaptığı pazarları analiz ettiğimizde de Afrika Kıtası'nın içinde birçok ülkeye ihracat yaptığını görüyoruz. O ülkelere maden ya da yer altı zenginliğini satmayacağına göre o zaman transit ticaret yapıyor, yani Avrupa'dan aldıklarını, diğer ülkelerden aldıklarını o ülkelere satıyor. O ihracatın da rakamı hemen hemen 10-15 milyar dolar. Demek ki orda da yer alabiliriz. Dolayısıyla birbirimizi tanımanın büyük faydası var. Güney Afrika Cumhuriyeti'ne 30 gün süreyle vizesiz gidilebiliyor ve iş adamlarımız için bu çok büyük bir avantaj. Ayrıca Türk Hava Yolları'nın şu an 4 seferi var ve bu seferlerin sayısı artırılmaya çalışılıyor. Çünkü bu bölgedeki bütün ülkeler İstanbul'a gelip buradan Güney Afrika'ya uçuyorlar. Mevsimlerimizin ters olması Türkiye'de yazken GAC'nde kış olması büyük avantaj. Çünkü Türkiye'nin kayısı, kuru üzüm, meyve ihracat sektörü bu ters mevsimi karşılıklı kullanabilir. Tekstilde de Afrika'da ikinci el tekstil konusu çok yaygın. Avrupa'nın ikinci el kullanılmış elbisesini bile Afrika ithal edebiliyor, kullanabiliyor. Bizim sezonumuz bittiği zaman orda sezon başlıyor. Türk mağaza zincirleri sezon bitimlerini Güney Afrika'yla ve oradan da öbür Afrika ülkelerine atlayarak değerlendirebilir. Turizm ayrı bir potansiyel. Güney Afrika bizlere güzel yeşillikler, safari parkları, çok güzel bir tabiat sunuyor, genellikle hayvansal zenginlik tabi çok büyük bir güzellik. Onlarda da olmayan tarihi zenginlikler, harabeler, eski şehirler ise Türkiye'de var. Ve tabii dini tarihleri bizim Tarsus'umuzdan, güneyimizden başlayıp Efes'e kadar geliyor. O bakımdan Güney Afrikalılar Türkiye'yi hem turistik açıdan, hem dini yerleri ziyaret etmek açısından, hem de harabeleri, tarihi görmek açısından çok seviyor. Tüm bu nedenlerle karşılıklı turizm potansiyelimiz yüksek.

Türkiye'nin GAC ile ticaret hacminde ulaşılması gereken hedef nedir?

GAC ile birinci koyacağımız hedef 5 milyar dolar. Zaten bugün 3 milyar dolarlık ticaret çok rahat yapılıyor. Çok büyük ilgi gösterdikleri bir konu da mücevher sektörü. Bugün altın, elmas gibi ve 60 değişik madende dünyada ya birinciler ya da ilk beşe giriyorlar. Bunları da hep katma değersiz olarak ihraç ediyorlar. Türkiye'nin de altın ve elmas ithal edip mücevher ihraç etmesinden çok etkileniyorlar. Çünkü müthiş bir katma değer konuluyor bunların üzerine. Bütün görüşmelerimizde dile getirdikleri konu GAC'nde altının, elmasın işlendiği mücevher sektörünün Türkler tarafından

oluşturulması. Türk iş adamları için bu sektör yatırım yapılacak en mühim iş konularından bir tanesi.

GAC'de 9 tane eyalet var ve 9 eyalette aynı Türkiye'deki teşvik uygulaması gibi kendi kalkınmışlık limitlerine göre teşvikler veriyor. Ekstra teşvikler de var. "Güney Afrika'ya gel ama bir de benim eyaletime gel. Ben sana daha çok teşvik vereyim" denebiliyor. Kapalı fabrikalar varsa fabrika binalarını tahsis etmekten başlayalım da, arazi tahsis etmek, ya da daha az vergi almak söz konusu oluyor. GAC'ne yatırımı düşünmek bir, Güney Afrika içinde de hangi eyalete yatırım yapmalıyım mı düşünmek gerekiyor. Tabii o zaman limanlara yakınlık düşünülerek, hangi pazarlara mallarımız gidecekse onlara göre karar verilebilir. DEİK'in içindeki Güney Afrika İş Konseyi olarak tüm sanayicilerimizle bu bilgileri paylaşmaya, bu yardımları yapmaya her zaman hazırız. Yeter ki sanayicilerimiz bizden faydalansın.

GAC'nde enerji sorun mu ve bu alana yatırım yapılabilir mi?

Evet, Afrika Kıtası'nda enerji sorun. 54 tane ülke var ve en az 50'sinde her gün 7-8 saat elektrik kesintisi oluyor. Onun için Afrika'da enerji çok büyük bir sorun. Ama GAC'nde enerji sorun mu? O kadar değil, çünkü GAC yatırımlarını gerek hidroelektrik, gerek nükleer santral, gerek kömüründen dolayı termik santraller yapmış durumda. Güney Afrika'da kömür yüzeyde, kömür yüzeyde olduğu için hemen yanına santral konulduğu zaman elektriğini üretiyor. Sadece son birkaç yıldır yatırımlarını biraz geciktirdiği ve de komşu ülkelere elektrik verdiği için, kendisine yetecek elektriğini karşılamasına rağmen belli bir sıkıntı yaşadı. Enerji yatırımı her ülkede, her zaman geçerli bir yatırım. Bugün Türkiye'nin elektrik sıkıntısı olmamasına rağmen enerji yatırımlarımız devam ediyor. Çünkü her gün insanların kullandığı enerji ihtiyacı refahla artıyor, bir de tabii sanayi yatırımları arttığı müddetçe artıyor. O bakımdan GAC'nde de enerji yatırımları bitmez, enerji sektöründe yatırımlar her zaman yapılabilir.

Afrika Kıtası'nda AIDS, sıtma vg. bağlı salgın hastalıklar söz konusu. Bu bağlamda GAC ile Türk iş adamları sağlık turizmi alanında yatırım yapmayı düşünebilirler mi?

Evet, Afrika kıtasında sıtma, sarıhumma, AIDS, kolera var. Ama GAC'nde sadece büyük oranda AIDS olduğunu biliyoruz. Güney Afrika'da 20 sene evvel 17, 20, 30 hastanesi olan holdingler vardı. Yani Türkiye'nin bugün geldiği sistem, GAC'nde 20 sene evvel vardı. Yine de Afrika Kıtası ve GAC kaliteli hastaneye, kaliteli hizmete, doktora, sağlık ekibine her zaman ihtiyacı olan bir coğrafya. Zaten şu anda gittiğim birçok Afrika ülkesinde Türklerin hastane yaptığını görüyorum. En son bildiğim Nijerya'da bir hastane Türkler tarafından yapılıyor. THY'nin uçtuğu en az 10-15 Afrika ülkesinden insanların Türkiye'ye gelmesiyle Türkiye'deki sağlık sektöründen faydalanmaları, yani turizmimizin yanına bir sağlık turizmi kepengi açılmasını sağlar. Sağlık turizmi alanında Avrupalıyı tatmin edecek bir standartta olduğumuza göre Afrikalıyı haydi haydi tatmin edecek bir standardımız var. Ayrıca Türkiye'de büyümeyi başarmış hastanelerimiz Afrika Kıtası'na ve Güney Afrika'ya açılım yapabilir.

Güney Afrika Cumhuriyeti'nde ticari açıdan ulaşımda sorun yaşanıyor mu?

GAC'nde her şehrin her kasabanın yakınında altyapısıyla, arıtmasıyla, elektriğiyle kurulmuş olan transport olarak ya TIR'lar ya da trenle nakliye yapabileceğiniz sanayi bölgeleri bulunmakta. GAC'nde tren çok ağırlıklı bir güç. Çünkü Türkiye'nin İstanbul'u sayılabilecek olan ekonominin en büyük şehri Johannesburg ülkenin içinde. O bakımdan Johannesburg'e varmak, gerek Cape Town'dan gerek Durban'dan hem otoyollarla, hem demiryollarıyla, hem de uçakla hemen ulaşmak mümkün. Ticari ulaşım açısından sıkıntı yok. Afrika Kıtası'nda konuşabileceğimiz bir konu da güvenlik konusu olabilir. GAC, insanların gidip seyahatleri içinde başlarına bir şey gelmeden, gelebilecekleri bir ülke. Ama tabii ki ülkede nereye gidileceğini, nereye gidilmeyeceğini herkesin iyi bilmesi lazım. Zaten savaşsal bir şey yok. Sadece yüksek işsizliğin getirdiği, yoksulluğun getirdiği belli bir güvenlik sorunu var. Bu da her şehrin kenar

semtlerinde, belli semtlerinde yoğunlaştığı için, gidilecek yerlere dikkat edilirse sorun olmaz. Onun dışında bugüne kadar kimsenin başına bir şey geldiğini görmedim.

Dünyaca tanınan turizm potansiyeli yüksek Cape Town dışında gitmişken görmeden dönmeyin diyebileceğiniz başka bir turizm şehri var mı?

Cape Town Güney Afrika'da, hatta dünyada meşhur sayılı şehirlerden bir tanesi. Gerek tabiat olarak, gerek etrafındaki güzellikler açısından, kıtanın en uç noktasının getirdiği psikolojik zevk bakımından apayrı bir şehir. Cape Town'da sağınızda, Atlas Okyanusu, solunuzda Hint Okyanusu bir kıtanın tam uç noktasının yaşamanın getirdiği heyecan oluyor. Cape Town'ın dışında yine Hint Okyanusu'nda Durban çok güzel bir turistik şehir. Yine Johannesburg, güzel bir yer. Johannesburg'a iki saat uzaklıkta Sun City denilen bugün 30 yaşına gelmiş oteller ve kumarhaneler zinciri olan bir bölge var. Bir de Kruger National Park veya yüzlerce özel safari parkı görülmeden dönülmeyecek yerler arasında. Güney Afrika'nın turizm standardı çok yüksek, otelleri rüya oteller; 5 yıldızlı, 4 yıldızlı, 3 yıldızlı otelleri hatta pansiyonları bile çok kaliteli. Onun için Güney Afrika'da konaklama sorunu yok, her yer temiz ve bakımlı. Mutfağı ise çok güzel ve balık ağırlıklı. Onun için Türklerin gidipde Güney Afrika'da aç kalması mümkün değil. Çok güzel, sevecekleri her türlü balık ve av hayvanlarını tadıp gelebilirler.